

Datum: 2 oktober 2025

Geachte heer, mevrouw,

Hieronder vindt u, in het kader van de internetconsultatie, de reactie van Havenbedrijf Rotterdam N.V. op het voorstel voor een AMvB vergunningvrije verduurzamingsactiviteiten.

Samenvatting voorstel AMvB vergunningvrije verduurzamingsactiviteiten

De AMvB voorziet, middels wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, in de aanwijzing van verduurzamingsactiviteiten met kleine tijdelijke stikstofemissies als 'natuurvergunningvrij'. Op deze manier kunnen verduurzamingsactiviteiten, bijvoorbeeld de verduurzaming van stallen of woningen, sneller worden uitgevoerd. Daarmee wordt invulling gegeven aan de Kamerbrief 'Startpakket Nederland van het slot' van 25 april jl. In deze kamerbrief is aangegeven dat wordt onderzocht onder welke voorwaarden kleinschalige en tijdelijke emissies van (verduurzamings) projecten kunnen worden toegestaan.

Reactie HbR op (consultatie) voorstel

In het algemeen zijn wij positief over het idee van een AMvB die verduurzamingsactiviteiten met kleine en tijdelijke stikstofemissies onder voorwaarden aanwijst als vergunningsvrije activiteiten. Het is immers een hoogst onbevredigende situatie dat juist projecten die een bijdrage leveren aan het reduceren van stikstofbelasting en daardoor aan verbetering van de natuur, op dit moment niet of nauwelijks in aanmerking komen voor een vergunning.

Hoewel wij het idee achter de AMvB dus onderschrijven, roept het voorstel in zijn huidige vorm serieuze vragen op. Met name de ecologische onderbouwing of liever gezegd het geheel ontbreken hiervan bevreemd ons. Als gevolg hiervan hebben we grote twijfels over de juridische houdbaarheid van het voorstel. Dit brengt als risico met zich mee dat reeds verrichte activiteiten later, als deze AMvB door de bestuursrechter zou worden vernietigd, met terugwerkende kracht vergunningplichtig zijn. We hebben eerder bij de problematiek van PAS-melders, interimers en bouwvrijstelling al zien wat de consequenties zijn van een dergelijke ongewenste situatie.

Een ander belangrijk aspect van het voorstel betreft de zeer beperkte reikwijdte van de vrijstelling. Wij constateren dat de scope van deze wijziging gericht is op uitsluitend bestaande activiteiten en daarmee geen soelaas biedt voor juist nieuwe duurzaamheids- en energie-transitieprojecten en de bijbehorende infrastructuur in de Rotterdamse haven die de uitstoot van stikstof op termijn (in de keten) helpen beperken. Juist dit soort nieuwe initiatieven vragen om een gerichte juridisch geborgde aanpak.

We lichten een aantal aspecten kort toe:

1. Ontbreken van ecologische onderbouwing

Het voorstel mist een ecologische onderbouwing die essentieel is om te kunnen beoordelen of de voorgestelde maatregelen daadwerkelijk bijdragen aan de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Zonder deze onderbouwing is het onmogelijk om te kunnen vaststellen of de reductiepercentages (die blijkens de tekst ook nog moeten worden bepaald), termijnen en factoren ecologisch verantwoord zijn. Dit is strijdig met artikel 6 lid 2 van de Habitatrichtlijn, dat vereist dat verslechtering van Natura 2000-gebieden wordt voorkomen. Het is evident dat deze onderbouwing (alsnog) plaats moet vinden, voordat de regeling definitief in werking kan treden. Een gebiedsgerichte aanpak kan in onze optiek helpen de ecologische onderbouwing te leveren.

2. Beperkte reikwijdte

Nieuwe activiteiten vallen niet binnen de reikwijdte van de AMvB. Dit terwijl er in het kader van de energietransitie projecten worden ontwikkeld die weliswaar op zichzelf beschouwd leiden tot een toename, maar die in de keten juist leiden tot een grotere afname van de emissie van ammoniak of stikstofoxiden.

Gelet hierop is het wenselijk om in ieder geval te kijken of het toepassingsbereik (juridische robuust) kan worden vergroot door het meenemen van nieuwe activiteiten.

Tevens mogen nieuwe activiteiten er niet toe leiden dat er een nieuwe activiteit ontstaat die naar zijn aard verschilt met de huidige activiteit. Hoe verhoudt het begrip 'activiteit' zich tot het 'projectbegrip'? Uit jurisprudentie blijkt dat het plaatsen van een luchtwasser al gezien kan worden als de verandering van een project.

3. Geen advies van de Raad van State

Er is geen advies gevraagd aan de Raad van State. Dit komt de zorgvuldigheid van het wetgevingsproces en de juridische robuustheid van het voorstel niet ten goede. De Raad van State speelt een cruciale rol in het toetsen van de juridische houdbaarheid van dergelijke besluiten. Wij pleiten ervoor dat de Raad van State alsnog om advies wordt gevraagd en het voorstel op basis van dit advies, waar nodig, wordt aangepast.

Resumé

Gelet op de juridische en ecologische onzekerheden van deze AMvB, vinden wij het bijzonder risicovol om deze AMvB in de huidige vorm vast te stellen. Alleen met een transparante, toetsbare en ecologisch verantwoorde uitwerking kan deze AMvB daadwerkelijk bijdragen aan verduurzaming én natuurbescherming. Wij verzoeken u dan ook dringend om bovengenoemde punten zijnde een volledige ecologische onderbouwing, een juridische toetsing en een duidelijke afbakening c.q. aanpassing van de reikwijdte te betrekken in de verdere uitwerking.

Havenbedrijf Rotterdam N.V., (contactpersoon Rob Houben, 06-53654009)